

Dit document maakt gebruik van bladwijzers.

Consultatiedocument
Herziene Standaard 3810N
Assurance-opdrachten inzake
niet-financiële verslaggeving

Datum 12 juli 2021

Consultatieperiode loopt t/m 10 september 2021

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Consultatiedocument herziene Standaard 3810N

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 Internationale ontwikkelingen	3
3 Aandachtspunten	4
3.1 Titel van de Standaard	4
3.2 Opzet van de Standaard	4
3.3 Toepassingsgebied van de Standaard	4
3.4 Overlap met andere Standaarden	4
3.5 MKB	4
3.6 Ingangsdatum	5
4 Consultatieproces	6
4.1 Algemene vragen	6
4.2 Specifieke vragen	6
5 Reacties	7

1 Inleiding

De Nederlandse Standaard voor Assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen is in 2007 voor het eerst uitgebracht en sindsdien, behalve omnummering in 2014, niet meer gewijzigd. Sinds de invoering van de Standaard is het vakgebied duurzaamheidsverslaggeving en assurance aan continue ontwikkeling onderhevig. Zo zijn de eisen die aan accountants worden gesteld aangescherpt en zijn verslaggevingscriteria volwassen geworden. Daarnaast verschaffen steeds meer entiteiten informatie over niet-financiële (of pre-financiële) prestaties en duurzame bedrijfsvoering in jaarverslagen en bestuursverslagen en heeft het onderwerp duurzaamheid een sterk stijgende interesse van een brede groep van stakeholders. Bovendien zijn in het kader van verduidelijking veel Standaarden geactualiseerd, waarbij het zelfstandig leesbaar zijn één van de uitgangspunten is.

Bovenstaande ontwikkelingen zijn de aanleiding geweest om de huidige Standaard 3810N volledig te herzien¹.

2 Internationale ontwikkelingen

Internationaal zijn er op het vakgebied duurzaamheidsverslaggeving verschillende ontwikkelingen die belangrijk zijn voor de context waarbinnen de concept Gewijzigde Standaard 3810N moet worden begrepen.

In maart 2021 heeft de IAASB 'non-authoritative guidance' goedgekeurd en gepubliceerd voor assurance-opdrachten voor niet-financiële informatie en/of duurzaamheidsrapportages onder de naam EER-Guidance (Extended External Reporting).² Deze guidance bevat waardevolle informatie voor het uitvoeren van assurance-opdrachten op het gebied van duurzaamheidsrapportages. Binnen de NBA is geconcludeerd dat een eigen assurance Standaard (3810N) een waardevolle aanvulling is op deze guidance. Hierbij heeft meegewogen dat:

- we in Nederland sinds 2007 al een eigen assurance Standaard hebben voor maatschappelijke verslagen die veelvuldig bij assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen wordt toegepast;
- Assurance Standaard 3000 weliswaar als "paraplu" Standaard van toepassing is, maar de consistente uitvoering van dergelijke assurance-opdrachten aanvullende vereisten met zich mee brengt die beter in een eigen Standaard kunnen worden opgenomen dan in een 'non-authoritative' guidance-document.

In april 2021 heeft de Europese Commissie een voorstel voor een richtlijn betreffende duurzaamheidsrapportage door ondernemingen gepubliceerd³ (The Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD). In dit voorstel is opgenomen dat over de onder deze richtlijn gerapporteerde informatie (CSRD-informatie) assurance met een beperkte mate van zekerheid gegeven moet worden. Onderkend is dat hiertoe internationaal nog geen assurance Standaard voor bestaat. Het voorstel geeft de Europese Commissie wel de mogelijkheid om een assurance Standaard te ontwikkelen. De herziening van 3810N is niet specifiek ontworpen voor toepassing op CSRD-informatie. De NBA is van mening dat deze herziene Standaard wel hiervoor gebruikt zal kunnen worden. Zie hiertoe ook de consultatievragen. Eventuele nieuwe ontwikkelingen op dit gebied zullen in de Standaard verwerkt worden indien noodzakelijk geacht.

---

¹ [sca18001-projectplan-herziening-standaard-3810n.pdf \(nba.nl\)](#).

² [New IAASB Guidance Helps Advance Assurance for Non-Financial Reporting | IFAC](#).

³ [EUR-Lex - 52021PC0189 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

3 Aandachtspunten

3.1 Titel van de Standaard

Zoals eerder vermeld, is er nationaal en internationaal veel aandacht voor de onderwerpen die te maken hebben met klimaatimpact, sociale aspecten en governance en is de roep om meer transparantie over allerlei niet-financiële onderwerpen groot. De termen die in dit verband in publicaties en maatschappelijke discussies worden gebruikt, variëren. Dat maakt het vinden van een duidelijke, eenduidige, maar ook breed gedragen term en titel als uitgangspunt voor het object van onderzoek in de context van deze Standaard uitdagend en in sommige opzichten zelfs ingewikkeld vanwege de implicaties voor de reikwijdte, de onderzoeksdoelstellingen en bepalingen in deze Standaard. Er is gekozen voor de term niet-financiële verslaggeving omdat dit een term is die breed toepasbaar is.

3.2 Opzet van de Standaard

De herziene Standaard 3810N is in zijn geheel herschreven. De Standaard is een aanvulling op Standaard 3000A (attest-opdrachten) en bestaat nu uit een inleiding, een beschrijving van de doelstellingen, de definities, vereisten en toepassingsgerichte en overige verklarende teksten. Dit is dezelfde structuur als Standaard 3000A.

Onderzocht is of de vereisten van Standaard 3000A in zijn geheel geïntegreerd konden worden in de herziene Standaard 3810N. Hoewel dit op zich kan, was de conclusie dat dit niet bijdroeg aan de leesbaarheid (en omvang) van de Standaard. Daarom is er voor gekozen om net als bij andere specifieke assurance Standaarden, Standaard 3810N een aanvulling op Standaard 3000A te laten zijn.

3.3 Toepassingsgebied van de Standaard

Standaard 3810N behandelt assurance-opdrachten betreffende (door of namens het management opgestelde) niet-financiële verslaggeving omtrent:

- het beleid;
- de bedrijfsvoering;
- de gebeurtenissen; en
- de prestaties van een entiteit ten aanzien van één of meerdere niet-financiële onderwerpen.

Standaard 3810N is niet van toepassing op assurance-werkzaamheden die worden uitgevoerd met betrekking tot emissieverslagen (zie Standaard 3410). Tevens is Standaard 3810N niet van toepassing op assurance-objecten waarvan de reikwijdte slechts bestaat uit een of meerdere specifieke indicatoren in de niet-financiële verslaggeving of alleen een beperkt deel van het beleid, de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en de prestaties van een entiteit omvat. Indien de accountant specifieke indicatoren of een beperkt deel van de niet-financiële verslaggeving meet of evalueert, dan geldt Standaard 3810N niet. Naar verwachting is in die situatie Standaard 3000A of Standaard 3000D van toepassing.

3.4 Overlap met andere Standaarden

Standaard 3810N bevat vereisten op onderwerpen die ook in andere Standaarden in de NV COS worden behandeld. Indien Standaard 3000A op dit gebied weinig of geen vereisten bevat, en de praktijk wel behoefte had aan aanvullende vereisten, is gebruik gemaakt van de andere Standaarden om op dit gebied vereisten specifiek voor niet-financiële verslaggeving op te stellen. Dit betreffen bijvoorbeeld vereisten ten aanzien van schattingen of ten aanzien van groepsentiteiten. Ook fraude is een onderwerp waarvoor aanvullende vereisten ten opzichte van Standaard 3000A zijn opgenomen. Er is voor gekozen, in lijn met de internationale assurance Standaarden, om niet te verwijzen naar andere Standaarden dan Standaard 3000A.

3.5 MKB

De Standaard heeft geen specifieke MKB-aspecten. Indien er sprake is van een assurance-opdracht in het MKB die gericht is op een algehele rapportage over duurzaamheidsprestaties, is Standaard 3810N

onverkort van toepassing. Indien er sprake is, van een beperktere scope van rapportage (b.v. over specifieke indicatoren), dan is Standaard 3810N niet van toepassing (zie paragraaf 3.3).

3.6 Ingangsdatum

Het voorstel voor de ingangsdatum van de herziene Standaard 3810N is om deze van toepassing te laten zijn voor verslaggevingsperioden beginnend op of na 15 december 2021 (boekjaar 2022). De reden voor deze relatief korte periode is dat de NBA wil inspelen op de ontwikkelingen en hiervoor de nodige standaardisatie en ondersteuning wil bieden.

4 Consultatieproces

De consultatie richt zich primair op de praktische toepassing van deze Standaard. Zijn de vereisten en de toepassingsgerichte en overige verklarende teksten voldoende duidelijk en toepasbaar voor assurance-opdrachten met betrekking tot niet-financiële verslaggeving?

Tevens hebben we een aantal consultatievragen geformuleerd waarvoor wij uw specifieke feedback vragen.

4.1 Algemene vragen

- 1 Hoe beoordeelt u de herziene Standaard 3810N? Heeft u hierbij specifieke opmerkingen?
- 2 Is deze Standaard toepasbaar in uw omgeving, ook in het mkb? Zo niet, dan graag motiveren en indien mogelijk voorstellen voor aanpassing/verbetering toevoegen.
- 3 Kunt u zich vinden in de voorgestelde ingangsdatum?

4.2 Specifieke vragen

- 1 Is de titel 'Assurance-opdrachten inzake niet-financiële verslaggeving' voldoende duidelijk? Zo niet, dan graag aangeven welke titel dan wel duidelijk is.
- 2 Is het onderscheid tussen beperkte mate van zekerheid en redelijke mate van zekerheid voldoende uitgewerkt in deze Standaard? Zo niet, dan graag specificeren waar extra onderscheid gewenst is.
- 3 Vindt u dat de assurance-Standaard voldoende aandacht besteedt aan fraude en/of 'green washing' en de rol en de verantwoordelijkheid van de accountant om dergelijke risico's te identificeren en hier op in te kunnen spelen? Zo niet, kunt u dan ook aangeven hoe u dit anders zou willen zien?
- 4 Zouden we specifieke deskundigheidsvereisten moeten stellen om deze Standaard te mogen toepassen? Of zijn de generieke bepalingen in bijvoorbeeld 3000A paragraaf A68⁴ voldoende?
- 5 Duurzaamheidsverslaggeving kent specifieke concepten ten aanzien van verslaggevingsmaterialiteit. Is de wijze waarop de accountant om moet gaan met het onderwerp materialiteit voldoende opgenomen in de Standaard?
- 6 Is deze Standaard geschikt voor assurance-opdrachten betreffende CSRD-informatie die op basis van de voorgestelde EU-richtlijn betreffende duurzaamheidsrapportage door ondernemingen gepubliceerd moet gaan worden? Zo nee, welke aanpassingen zijn hiervoor nodig?

---

⁴ <https://www.nba.nl/tools/hra-2020?folder=125741#par126056>.

5 Reacties

Uw reactie op de herziene Standaard 3810N zien wij graag uiterlijk 10 september a.s. tegemoet. Dit kan zowel in algemene zin, als door antwoord te geven op de specifieke consultatievragen.

Mail uw reactie naar consultatie-wet-en-regelgeving@nba.nl.

Voor de verwerking willen wij u vragen een kopie van de reactie in Word mee te zenden. Alle reacties zijn openbaar, tenzij u bij de indiening expliciet aangeeft dat u hier geen prijs op stelt.

Op basis van de reacties stelt de NBA een definitieve Standaard 3810N op, die zal worden vastgesteld door het NBA-bestuur. Zodra dit proces is afgerond, vermoedelijk najaar 2021, wordt de nieuwe Standaard 3810N gepubliceerd en opgenomen in de nieuwe versie van de NV COS.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl